

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEK LAP

A nyár örömei.

Ketten egy dézsában.

(Fotó Sárdy).

V. ÉVFOLYAM
21—22. számok.

1937. JULIUS 20.
és **AUG. 1.**

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Jól jegyezd meg.

Mily pompás a fűrdés künn a természetben!
 Százszor jólesőbb, mint benn a fürdőkádban!
 Tested minden izmát felüdülve érzed,
 Ha a folyóvizben mozoghatsz vidáman.
 Tanuld meg az úszást, ezt a hasznos tornát.
 Testedző és sokszor az életet menti.
 De, ha jól is úszol, csak vigyázz magadra,
 Mert a nagy folyókban örvény szokott lenni.
 Maros-, Szamos-, Oltnak örvényes vizében
 Még, ha tudsz is úszni, sohse bizd el magad!
 Vizük minél mélyebb, annál veszélyesebb,
 Alattomos árjuk mindenkit elragad.
 Folyók partja mentén, uszkálhatsz, nem bánom!
 De mélyebbre ne menj cimborám, barátom.

T O B O R Z Ó.

A toborzás munkájában ügyesen dolgoznak a kis cimborák.

Szabó Éva Kolozsvár, toborozta: Viski Judithkát.

Kolozsi Irénke Kolozsvár, Kanti Rózsikát.

A kolozsvári kis cimborák vezetnek eddig a toborzásban. Brassó sem alszik éppen. De lássuk most Szatmárt, Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyt, Kézdivásárhelyt és a többi városokat.

Kertészkedjünk kis cimborák

Az idén a holland gyerekeknek is küldött az Uj Cimborá virágmagot ajándékba. Még pedig a „La Vojó“ c. eszperántó gyermeklap kis olvasóinak. Irta Faulhaber Eugenia asszony, a kis lap szerkesztője, hogy milyen boldog örömmel fogadták a holland gyermekek az erdélyi magyar gyermekek ajándékát. Lám ugye nem hiába kertészkedtetek tavaly sem. Még más országbeli gyermekeknek is örömet tudtatok szerezni.

Épp azért, az idén se hanyagoljátok el a kertészkedést. Amennyi magot tavasszal adtunk, annyit szép tisztán ősszel visszavárunk.

A nyár a nagygyűjtés ideje. A nefelejts után jó a százszorszép, az árvácska, a cinia, a viola és más magvak gyűjtése. Jól vigyázzatok kis cimborák, éretlen magot le ne szedjétek. Nagy szégyen lenne akármelyik uj cimborára, ha kitünne, hogy az ő magvai nem keltek ki mert éretlenül lettek leszedve. Jövőre, ha küldünk valahová magvakat, azt is megírjuk, hogy kinek a magvaiból küldtük. Azért ősszel írja is rá

kiki a nevét a visszaküldött magvak társakjára. í

Most gondoljátok csak el — küldtünk például Hollandiába a magvaitokból. Megeshetett, hogy valaki rossz magot küldött. S akik kapták azt a holland gyermekek közül ugyan várhatják, egy szem mag sem kel ki nekik. Most azok mit fognak mondani? Azt, hogy a magyar gyermekek csufúságot csináltak velük, olyan virágmagot küldtek nekik, amelyek nem keltek ki. S nekem kellene pirulni a rossz munkátok miatt. Én remélem azonban, hogy ti csupa jó magot küldtetek s így nem lesz semmi baj. Mindenestre ti nagyon gondosan gyűjtétek a magvakat. Ha nem vagytok biztosak az érettségében, kérdezzétek meg szüleiteket, vagy tanítókat, hogy leszedhető e már az illető mag?

Báránka. Latinul: *Portulaca.*) Alacsony, futóvirág. A legszebb, legkedvesebb virágok közé való. A július, augusztus virága. De csak akkor nyílik, ha a nap rásüt, különben összeesukja szirmait. Nem kényes, igénytelen kis virág, a kemény udvaron épp úgy virágozik, mint a virágágyak szélén. Mint egy gyönyörű tarka szőnyeg, olyan az a hely, ahol a báránka nyílik. Mint édes kicsi csészécskék, olyanok a virágai, rózsaszín, sárga, piros, fehér és ujpiros színekben. A báránkát a fiúk is nagyon szeretik. Egyszer kell csak vetni, aztán kel minden évben magától is. Magva pici-pici apró fémfényű, olyan, mint a puska-por. A dunántuliak úgy is hívják: puska-por virág. Ha valaki először akarja vetni, május hónapban már vetheti. Ládában is gondozható.

Vidék, ahol emberemlékezett óta nem esett eső.

Ez már valóban az Isten büntetése lehetett a kínai Szu-Csuan tartományra. Száztíz év óta nem esett eső ezen a földön. Milyen szörnyűség lehetett itt az élet! Fű, virág, növényzet minden elperzselődött. Elpusztultak az állatok, de az utóbbi években az emberek is. Az emberek, akik megmaradtak, most csodának látják, hogy száztíz év után újból megeredt az eső.

Az orosz repülők nagy teljesítménye.

A repülés történetében eddig példátlan eredményt értek el az orosz repülők. Moszkvából az Északisarkon át megállás nélkül repültek Sanfranciskóig a legmostohább viszonyok között. A megtett ut tizezernyolcszázhatvan kilométer volt. Ennyit még senki nem repült leszállás nélkül egyfolytában.

A nyár ünnepe.

Ősidőktől kezdve magasztos ünnepe volt a magyar népnek az aratás ünnepe. Amikor sárga arannyá érett a hajló buzakalász. A vasárnap délután áhitatában mégegyszer végigsétálnak a buzamezőn a falusiak. Holnap már kaszások fogják rendekbe vágni az érett éleket. — Áldott a nyár, mely ad és újra ad. A föld, mely gazdagon fizet a beléje hullott verejtékért.

Lengyelország nagy ünnepe.

Lengyelországnak, de egyuttal az egész világnak ünnepe lesz az augusztus 7—14-ig terjedő ünnepi hét, amelyet Zamenhof Lajos emlékére tartanak Varsóban, Lengyelország fővárosában.

Zamenhof Lajos, bialystoki fogorvos nevét csak a legnagyobb elismerés és hála hangján emlegetheti az utókor. Az ő lelkében született meg az a nagyszerű gondolat: a különböző nyelveken beszélő nemzeteket egy közös világnyelv segítségével közelebb hozni egymáshoz. S évek hosszú munkája után megalkotta az eszperantó világnyelvet.

Mint minden születő, új eszmének voltak barátai és voltak gáncsolói. De, minthogy minden nagy eszme, nemes gondolat égi magasságokból száll alá, amely eszme s gondolat túléli alkotóját is, Zamenhof világnyelve is szétterjedt az egész világon.

A varsói kongresszus fényes bizonyítéka lesz az eszperantó nyelv időben állóságának, létjogosultságának és életrealitásának.

A kongresszus alkalmából kiadott „Jubileumi Ujság” sok érdekes dologról ad hírt a kongresszussal kapcsolatban.

Az Orvosok Világszövetsége az idén Varsóban tartja meg a kongresszus idejében az időszaki megbeszéléseit. Tárgyalni fognak róla,

hogy ezután az orvosok közös világlapját eszperantó nyelven nyomtassák.

Ugyszintén a Vakok Egyetemes Szervezete is bekapcsolódik a varsói eszperantó kongresszusba.

Ami minket, az Uj Cimborát érdekel a kongresszussal kapcsolatban, az a Tanítók, Pedagógusok Eszperantó Világszövetségének a megbeszélése lesz. Ezen az ülésen — amelyre a világ nemzeteinek legjelesebb tanítói, nevelői gyűlnek össze — a gyermeknevelés mai irányvonalát tárgyalják meg. Hogyan, milyen szeltemben neveljék a mai gyermekeket? Beszélni fognak arról, hogy már az elemi iskolákban tanítani kell az eszperantó nyelvet. Minden országnak érdeke, hogy külföldön minél több jóbarátot szerezzen, hogy műveltségéről bizonyosságot tegyen, népét, multját, jelenjét, gazdasági életét ismertesse más nemzetekkel. Az eszperantó levelezés pedig éppen ezt munkálja.

Minden esetre a varsói eszperantó világkongresszus az emberiség fejlődésére csak nemcsináló hatással lesz. Nagy emberek, jeles tudósok, művészek, írók, orvosok, emberbarátok gyűlnek majd össze, hogy a testvériség, az egymást megbecsülés, a nemzetek közötti békés egyetértés érzéseiből fakadó gondolataikkal megterméknítsék Zamenhof eszperantó mozgalmát.

F. László Marcella.

Három királyfi és a törpék.

(Folytatás.)

Itt, ezen a puha, selyemfűvü réten sok-sok kis törpe emberke labdázott, mert mondjam-e, nem-e? hogy ez a törpék labdarugó rétje volt a főváros határán, a sétaterén is tul... Hogy meg ne lássa, a királyfi a fűbe feküdt. Onnan gyönyörködött a kis törpék szép labdajátékain, amint azok kis lábukkal nagyot löttek a labdával az őrt álló kapus feje fölött...

Nagy hurrázás reszkettette meg a kéklő levegőt; mindenki szanaszét futott örömeiben... Aztán uj játékba akartak kezdeni. De a labda a rétet szélére gurult. Mikor egy törpe utána szaladt, egyszerre észrevesz egy hosszú botot, amittől úgy megijedt, mintha nyársat nyelt volna s egy nagyot kiáltott. Akkor a többiek is odaszaladtak, hogy lássák mi történt? Hát a bot végén egy nagy hátizsák volt s azok mögött egy óriás ember!...

— Nehogy elfelejtsétek, nektek meg kell mondanom, hogy ez az óriás nem más volt, mint a rézhaju királyfi. De a törpék, akik csak akkorák voltak, hogy a fűben heverő királyfinak a lábára is alig tudtak felkapaszkodni: óriásnak nézték őt, a botját meg szálfnak.

Mikor látták, hogy a királyfi nem bántja őket, számtalan törpe mászott reá, de ő nem bánta, pedig már mozdulni sem tudott. Akkor, ahogy a közmondás is tartja, hogy: „Sok kicsi sokra megy“, ők is hamarosan leoldották a labdarugó kapukötelet s azzal a királyfinak kezét-lábát összekötötték. Hiába védekezett, hogy ő nem ellenségeskedő szándékkal jött ide, azért csak bevitték a városba és ott abba a pincébe zárták, ahol éppen a szeretet itala volt sok-sok apró hordóba befalazva. Az lett a dolga, hogy azokat a hordókat őrizze, nehogy valaki betörjön és ellopon belőlük...

Szegény vöröshaju királyfi már egy kerek esztendeje, hogy fogságban ült. Odahaza testvérei minden nap aggodalmasabban várták. Kis nővére és édesanyja folytonosan sirtak; az öccsei pedig minden nap kinéztek a kastélyból felfelé is, lefelé is az utcán: vajjon nem jön-e még az ők várvavárt testvérük?...

Mikor betelt egy esztendő, azt mondta a feketehaju királyfi a hugának: „Már nekem ugyis egy életem, egy halálom! A bátyám nélkül mit ér az én életem? Elindulok s felkeresem, ha addig élek is!“ Édes kis huga le akarta beszélni a veszélyes vállalkozásról; de ő csak elhatározásánál maradt.

Ő is süttetett magának kis hugával jó ropogós vajás-tejfeles pogácsát. Felpakolt hátizsákjába nagy darab szalonnát, zöldpaprikát s egy hatalmas pirosra sült fehérkenyeret. A pogácsákat külön csomagolta be tiszta selyem-

papírba. Aztán kezébe vette cserkészbotját, hátára hátizsákját, megcsókolta édesanyját, testvéreit, még szép pej ponny-lovát is, aztán jól neki készülve, Isten nevében, nyakába vette a világot. Ő is keletnek indult, merthogy ugy tanulta ő is az iskolába, hogy arról-felől jö fel az áldott Nap s arrafelé fakad valahol, Napkeleten, a selyem rétet szegélyező sziklás oldalon, a szeretet itala...

*

Sok fáradtságot gyalogolás után ő is a selyemfűves rétre ért, amelyen belül terül el a törpék labdarugó bársonyrétje. Ez a törpék országa. Nagy hasznát vette ő is turista botjának és cserkésztudományának. A törpék akkor is éppen labdáztak s akkor lötte a törpék királyfia a kapun be a harmadik gölt, mire derős hurrázás keletkezett...

A feketehaju királyfi a fűbe hasalt, hogy észre ne vegyék. De a labda ismét odagurult s akkor a törpék utána szaladva észrevették az óriás királyfit... Reámásztak, körülvizsgálták, gyömöszölték, aztán leoldották a labdarugó kapu köteleit, azokkal összekötötték kezét-lábát, éppen úgy, mint a bátyjának, s azzal a városba utnak indították... A feketehaju királyfit is csak az a sors érte, mnit a vöröshajut. Abba a pincébe zárták, ahová a bátyját egy évvel azelőtt. Egymásra ismertek s nagyon elcsodálkoztak a véletlen találkozáson, de a törpéknek halvány sejtelmük sem volt, hogy ők testvérek volnának s nyugodtan magukra hagyták és rájuk zárták a pinceajtót. Csak azon tűnődtek el, hogy milyen egyforma ez a két „óriás“, mintha ikrek volnának, pedig egyik vörös-, a másik pedig feketehaju. Most már ketten őrizték a szeretet italát a törpék országának sötét pincéjében...

Megint eltelt egy esztendő. Az otthon maradt aranyhaju királyfi, a kis királyleány és a jó édesanya várva-várták, százszor, ezerszer megsiratták. De csak nem érkeztek haza. Ott őrködtek a törpék országának pincéjében...

— Már énnekem egy életem, egy halálom, a két bátyámat megkeresni megpróbálok. Ugy sines nekem már rajtad kívül játszótársam! — mondotta az aranyhaju királyfi kis hugának.

— Ne menj el te is, drága jó testvérem! — tartóztata őt vissza a királylány. Édesanyja is nagyon buslakodott, hogy már nem lesz neki több fia, ha ez is elmegy és odavész. De ő hajthatatlan maradt. Felkészült, mint a bátyjai, minden jó elemőzsiával, aztán édesanyját, kis hugát Istennek ajánlva, felkerekedett és Isten nevében utnak indult.

Éppen azokat az utakat és országokat

járta meg, mint két bátyja. Ugyanahhoz a réthez ért. Ugyanugy labdázta akkor is a törpék. Most is a törpe királyfi rugta be a labdát. A játékosok örömköbén szanaszét szaladgálva hurráztak és sapkájukat magasra dobálták. A törpe királyfi éppen a rét szélén állott, mikor sapkáját magasra dobta s az a réten ülő aranyhaju királyfi fejére esett... Ő sem volt rest. Hirtelen felállott s mikor a többi törpék is odaszaladtak, nem tudták elvenni tőle, mert az aranyhaju királyfi olyan magas volt közöttük, hogy tűzoltó-létrával sem tudtak volna a válláig felérni.

Kérlelni kezdték: „Drága óriás bácsi, akárki vagy, add vissza a mi királyfink sapkáját!” De ő nem adta vissza. A törpéknek pedig, akárhányan voltak is, nem volt többé erejük elvenni azt, mivelhogy a királyfi sapkájában volt az ő erejük. Hiába kérlelték, cirókálták-morókálták, ameddig felérték, ő bizony nem adta vissza. Akkor azt mondta a törpe királyfi: „Kérj, amit akarsz, akár apám fálországát is, neked adjuk s uralkodjál rajta boldogan, csak add vissza a sapkát.”

— Jól van! — mondja a aranyhaju királyfi. Nem kell nekem se sapkátok, se országotok. Visszaadom azt egy feltétel alatt. Ha adtok nekem abból az italból, melyből, aki iszik, mindenkit szeretni fog, hogy vigyem haza édes-apámnak, igyék belőle s szeresse két bátyámat is úgy, mint engem, akik — hiszem! — azóta már rég otthon vannak s nagyon bánkódhatnak utánam.

— Nagyon szívesen adunk, hogyne adnánk, akár egy hordóval is. Mert miközöttünk is az tartja össze olyan elszakíthatatlanul a barátságot, — mondják a törpék egyszerre. Aztán nagy ünnepélyességgel bevezették aranyhaju királyfit a király várába, ott is abba a pincébe, ahol a csodaitalt őrizték...

Hát csak elállott szemé-szája az aranyhaju királyfinak, mikor két bátyját a pincében meglátta, kezökben egy-egy akkorácska lándzsával, mint valami gombostűk, amit a törpék adtak volt nekik fegyverül s aminő turista-botjukra támaszkodva, őrködtek a hordók felett.

Megismerték egymást, de a törpék nem is gondolták, hogy ezek testvérek. Csak akkor bámultak el, mikor kérték a sapkát s a királyfi azt felelte rá: még meg kell toldanom egyvel feltételemet. Engedjétek el ezt a két fiatalembert is velem, mert ők az én testvéreim. Akkor odaadom a csodatevő erőt rejtegető sapkát!...

— Hogyne! hogyne! — mondták kórusban egyszerre százan is, szívesen elengedjük s most már nem egy, hanem három hordóval adunk a csodatevő italból. Ti ugyis nagyok és erősek vagytok s nem lesz nehéz hazavinnetek azokat.

A királyfi erre megmondta a törpéknek,

hogy ők éppen a napnyugati király fiai, ha hallották valaha hírét az ő hatalmas országának. Mire a törpék még nagyobb örömben törtek ki.

— Annál jobb! — mondták a törpék, a kis királyfival élükön. Mindjárt gondoltuk, hogy nem lehettek valami közönséges vándorlegények. Megjelenésüket és a két idősebb királyfinak itteni magaviselete is erről tanuskodott. Most tehát nem engedünk el, míg az országunk nevében illendően meg nem vendégelünk s a hordókat is majd a mi teherkocsinkon fogjuk utánatok szállítani.

Akkor a törpék százan nekiestek s három hordó édes nedvet tartalmazó italt kigurítottak a király pincéjéből. Aztán a királyfiakat megvendégtették. Volt ott mindenféle jó, ami csak szem-szájnak kellemes. A szakácsok ugyancsak kitétek magukért. Volt özgerinc, nyulcomb, rántott velő, rucamáj, libamáj, még szunyogmáj is piritva. Aztán a sok jóféle csokoládé-, dobostorta, krémesbéles, diós-mákos patkó, még sült gesztenye is; szőlő, gyümölcs, feketekávé. Az inasoknak hüvelykbarack a kobakra. Aztán a sok mindenféle drágasággal, arannyal, ezüsttel, drágakövekkel, finom selyem és bársony szövetekkel, drága porcelán- és kristályedényekkel és sok-sok datolyával, fügével, három nagy teherautót megraktak, a negyedikre a három hordó italt s nagy köszönések és hálálkodások közt elbucsuzva, a három királyfit utra bocsátották...

A törpe királyfi a miniszterekkel egészen a határig kísérte őket s ott a nagy királynak üdvözlő hódolatukat küldve, megegyeszer elbucsuztak a három királyfitól.

*

Most már boldogok voltak a királyfik, hogy ismét mind együtt vannak s alig várták, hogy imádott országukba visszaérkezzenek. Ebbeli vágyakozásukat is teljesítette az Isten.

Az öreg királyék és a kis szösi királykisasszony már kétségbe voltak esve, hogy odaveszett mind a három királyfi, mert hiszen már a harmadik esztendőnek is vége felé jártak, mikor nagy sebbel-lobbal benyit a királyi palotába az udvarmester s jelenti, hogy nagy porfelleget lát erre közeledni, bizonyosan a királyfik érkeznek nagy kísérettel.

Hát csak eláll szemé-szája az egész udvarnak, még a királynak is, hogy szinte a pipa is kiesett a szájából a jóféle verpeléti dohánnal.

De bizony csakugyan a királyfiak voltak. Volt aztán nagy öröm, ölelkezés, csókolózás, kérdezősködés. A királyfiak alig tudtak szóhoz jutni, feleletet adni. De nagyot bámult a király, mikor a fiuk elbeszítették a történeteket. A kis törpék labdarugó játékát; a bársonyrétet; a csodatevő erőt adósapkát, meg a nagy udvari lakomát, amit a törpék rendeztek a királyfiak tiszteletére.

(Folyt. köv.)

A figyelmes Etelka.

1. Pápaszemes öreg néni áll a járdaszélen: átalmenni az úttesten nem mer semmiképpen.
2. Szeme gyöngye, lába remeg, két nagy csomag nála. És az uton autó jön autó nyomába'.
3. Türelmetlen' tipeg-topog jobbra-balra tekint. El-elindul, de megretten s csak visszatér megint.
4. Etelka az ablakukból már rég szemmel tartja: egyet gondol s már szalad, hogy segítsen rajta.
5. Elszedi a csomagjait, karját nyugtja szépen: „Édes néni, átvézetem, jöjjön velem, kérem!”
6. Csomag nélkül az anyóka biztosabban lépked. Pár pillanat s már a tulsó járdaszélhez érnek.
7. „Drága lánykám, hogy köszönjem...“
(s könny futja el szemét.)
„Kötelesség volt nénikém, csókolom a kezét!”

L. Ady Mariska.

Méhecske.

Írta: **Önody Rózsi.**

Méhecske egész napi szorgalmas méz-gyűjtés után, döngicselve igyekezett hazafelé, egy szép, nagy gyümölcsös kertben berendezett méhesbe.

Kicsit nehezen ment a repülés, a mezőn ugyanis rengeteg volt a kelyhében mézet rejtő szebbnél-szebb mezei virág, kis szorgalmasunk tehát alaposan hozzálátott a gyűjtéshez, nagy buzgalmában nem is törődve azzal, hogy alig-alig bír repülni úgy megterhelte magát illatos, friss mézzel.

Hazafelé röptében, azaz inkább dőcögésében, minden utjában eső ágnak nekiütözött, gyakran meg kellett szakítania utját, hogy megpihenjen.

A méhecske meg-meg pihent sulyos terhével egy-egy levelen.

Közben beállott a szürkület is, Méhecske elérkezett egy szőlőbe. Leszállt megpihenni a fűszálak közé. Nagyon sóhajtott, de bizony attól sem könnyebült meg úgy teleszívta magát mézzel. Aggodalommal gondolt haza, a méhkasba, ahova már mind beröppentek ezóta a kiküldött kis dolgozó-méh testvérei.

Egyszerre csak közvetlen mellette nagy zsongás-bongás hallatszik, Méhecske ijedten akart menekülni, de már körül is fogta egy csapat harcias darázs vitéz és vitték az ő tanyájukra.

Méhecske rémulten nyöszörgött, amikor ott találta magát, a sárga egyenruhás, harcias és mérges darázs vitézek között. A darazsak fészke is szabályos sejtekből volt kiépítve, csak-hogy szürke anyagból, nem olyan szép sárga anyagból, mint a viasz, mint a lép.

— Jaj, mi lesz velem! — ijedezett Méhecs-

ke a komor helyen, rémulve huzódva össze, nehogy valamelyik mérges darázs fullánkjához érjen.

A darázs vitézek szépen fősorakoztak és maguk elé állítva a kis foglyot, várták királynőjüket.

Előjött a darázskirálynő, sárga, fekete csikos ruhájában, peckesen, fullánkosan szemügyre vette a reszkető méhecskét.

„Mit keresel Te erre? Nem tudod, hogy ez a szőlőhegy a mi birodalmunk?”

„Láttam, sok kárt tettek a szőlőbe, amerre jártok, az érni kezdő fürtökön mind üresek a szemek — szepegte Méhecske, — én azonban csak a mezőn gyűjtöttem, a Ti birodalmatokban csak a fáradtság késztetett leszállni, kérlek szépen engedjete szabadon, jószágos királynőm minden kis munkását haza várja.”

A királynő intett és egy megrágott farostból készített szürke sejtet tétetett Méhecske elé.

„No szorgalmas, elő a mézzel, hadd látom, mit dolgoztál, ezuttal nekem fizetsz adót, azután meglátom, elengedlek-e, vagy elpusztítlak Téged.”

Méhecske bánatosan eresztette ki a mézgyomorból, amely nem egyéb, mint a nyelőső zsák-szerű kitágulása, az odaraktározott, egész napi munkája eredményét. Olyan bus volt, hogy megszánta a mérges darázskirálynő is és miután jól megfenyegette, hogy arra ne járjon sem ő, sem méhtestvérei többé, mert hadat indít ellenük és vérszomjas katonáival kipusztítja a méhkasok egész hadseregét, végül is utnak engedte.

Bizony éjszaka lett, mire haza ért Méhecske, csak az örök voltak ébren, de beengedték szegény fáradt kis társukat.

Másnap, amint hajnalodott és új munkára indult, megfogadta, hogy jóvá teszi hibáját, szorgalmas lesz, de csak csinájával, mértékletesen gyűjt és úgy szállítja haza, hogy könnyen elbír-hassa, mert a tuleröltetés nem igen vezet jó eredményre, amint tegnapi kalandja bizonyította.

Esztországi tavasz.

Még a tavasz elején küldték az Uj Cimborá rajzkiállítására Esztorzából a fenti rajzot, amely egy nyolc éves leányka munkája

A tudós ifjak és a paraszt.

Szinre öltöztette: **Bartha István.**

Szín: I-ső rész falusi udvar, háttérben a gazda háza. II-ik rész a gazda lakószobája.

I.

DOKTOR, CSILLAGÁSZ együtt: (Hátukon diák batyu, kezükben bot, esernyő. Balról jönnek.) Gyermekkorunkban együtt andalogtunk falunk határán, virágos rétjén. Juhot, báránycát, tehenet, borjut együtt tériténk s legelteténk zöldelő gyepen. Együtt őgyelgénk a falu gyermekével pattogó nótán táncoló ifjú nép között, a táncos háznál, csürben s egyebütt. Vig nótát, füttyött pontoztunk mi is... Kedvünk szárnya az égig libbent... Gyermekkorunkban ez mindig így ment!

CSILLAGÁSZ: Idő multán miért tünődni? Lám nap, hold, csillag pályáján kering. Örök időket futnak — mi végül? Titkuk kutatva fejem is szédül!

DOKTOR: Te mint csillagász — nehezen érted az élet értelmét, de én, mint orvos, doktor — megtaláltam azt: Legyen egészség és legyen étel, mivel tölteni lehessen a haszt.

CSILLAGÁSZ: Ember vagy, komé! Bár nekünk egészségünk jócskán is vagy, de tarisznyánk üres, hol lakhassunk jól ez áldott napon? Ezt kitalálni, nohát, légy ügyes.

DOKTOR: Biz' ez nagy kérdést S feleletet rá nem tud adni az a nagy tudomány se, mit együtt böngészünk össze külföldi híres egyetemein ölnyi könyvekből sok évek alatt. Így van cimborá? Adsz-e igazat?

CSILLAGÁSZ: Szó se róla, ebben a pillanatban nem tehetek másként, de ne feledd, hogy mi csak most érkeztünk haza külföldi tanulmányainkból. Most lépjük át országunk határát. S én azt tanácsolom, hogy nagy tudományunkkal már itt — kezdhetnénk valamit.

DOKTOR: Helyes!... Né, itt van ez a határmenti ház. Nézzünk be ide, mielőtt a nagyvárosiakat kezdenők kiművelni... Tegyük próbát ennél az egyszerű földművesnél, aki csak a földet turja s... akinek érzése, gondolatvilága csak az orrahegyéig terjed s a mamaligába kurtul.

CSILLAGÁSZ: Helyes! Kezdjük az egyszerű, tanulatlan emberen. Oktassuk ki őt, hátha ad valamit, amivel magunk is kiöltözködhetünk.

A nyáriörömei.

Bivalyfürdő.

(Denis Gallovay felvétele).

FELESÉG (kilép a házból): Pirika, pirika! Gyertek elő! Hol vagytok tyukjaim?

DOKTOR: Légy üdvözölve hazánk első asszonya, kivel találkozunk!

FELESÉG: Há?

CSILLAGÁSZ: Köszöntünk, asszonyom! Én és barátom most térünk haza külföldi tanulunkból s mivel esteledik — szállást kérnénk tőled az éjszakára.

FELESÉG: Tiszteletre méltó urfiak, elhiszem, hogy igaz járatban vagytok, de az emberem nincs itthon. S nála nélkül. —

DOKTOR: Kegyes lélek, aggodásra ne legyen okod. Tisztos házadba nem lépünk be addig, míg szíves szóval minket be nem tessékelsz.

CSILLAGÁSZ: És hol időzik férjed?

FELESÉG: Férjem? Kiment a mezőre kórért, mert, ami itthon volt már mind elfogyott: megették a marhák.

DOKTOR: Azok megeszik amennyi eszük van... De mi... nem bántunk téged, asszonyom. Az a férjed, aki ott jön?

FELESÉG: Igen, ő az én társam, emberem.

CSILLAGÁSZ: Gazd'uram, áldjon az ég!

GAZDA (lepedőben kórét cipel a vállán).

Előre jöve leteszi): Kivánságodhoz mérten téged is.

DOKTOR: Ha nem leszünk terhedre, ez éjszakára fogadj el vendégül.

CSILLAGÁSZ: Idegen országokban tanulunk tudományt sok éven által s most érkeztünk haza. Ne utasíts el.

GAZDA: Uram bár egyszerű földműves vagyok, de ésszel mégis felérem, hogy ti tanult emberek vagytok, kik a tudományt pénzért méri-

tek. Talán ügyvédek vagytok? Azokat nem szeretem, mert csak a maguk zsebet nézik.

CSILLAGÁSZ: Én csillagász vagyok. Plánéták járásából jósolok időt, szerencsét, háborút.

GAZDA: Ez is valami, ha ettalálsz. És a társad?

DOKTOR: Én orvos vagyok, ki testi bajt, kórt gyógyítok s a jó tanács hathatós szerem.

GAZDA: Szóval kuruzsló. Egyet kívánok: ne legyen bajod én velem. ...De, mint vendéget szívesen látlak. Kerüljetekek beljebb.

DOKTOR, CSILLAGÁSZ: Köszönjük gazd'uram!

GAZDA: Te meg, feleség, tégy ki magadért. Dus asztalt teríts e jeles uraknak... S tiszta ágyneműt, ahogy dukál.

FELESÉG: Meg lesz minden rendiben: éték, ellátás, mi háztól telik. ...Tej, tojás, turó, kicsike vaj. Neked meg, férjem puliszka s paszuly, istenes adag.

GAZDA: Nekem jó az is, — mivelhogy bőjt van — s rá egy kártya víz.

FELESÉG (ajtófelé megy): Tessék urfiak!

CSILLAGÁSZ: Jóságtokért hála, köszönet...

DOKTOR: ...mely szivből a magas egekbe száll.

FELESÉG: Tessék urfiak, jöjjenek be a házba. Tegyétek le batyuikat s adjak magiknak is egy kis harapni való himi-humit.

(Közben Feleség, Csillagász, Doktor el).

GAZDA (leül a tornác töltésére): De bí'ony megéhezém, meg én! Farkas étvágyam s ökörnői szomjam e helyben mindjárt el is oltom.

FELESÉG (pulizskát, kanalat hoz): Jó étvágyat, édes uram!

Aratnak Japánban.

Egy tizenkét éves japán gyermek képe. Az Uj Cimborá nagy gyermekrajz gyűjteményéből.

GAZDA: E részben nincsen kivánni valóm. De adj az uraknak is, édes angyalom. *(Mohón eszik.)*

FELESÉG: Étvágyat?

GAZDA: Éttárgyat!

FELESÉG: Ó, már ők is esznek... Úrasan bizony, csak csipegetnekt!

GAZDA: Amint dolgoznak, aképen esznek. Ez volt igazság és leszen mesmeg!... De hozd ki bundám s a vizes kártyust, mert ettem immár s inni kén' rá már most. *(Az edényt félre teszi.)*

FELESÉG *(bemegy a házba s már jön is a kért holmikkal)*: Na, itt van, nesze — igyál *(átadja az ivőedényt)*, aludjál... *(a bundát ledobja a tornácra férje mellé s vissza megy a házba.)*

GAZDA *(amikor átveszi a kannát)*: Szájam szélén vigan csorogjon a víz! *(Sokat-sokat iszik, majd leheveredik s a bundával betakarózik. Alszik.)*

(Doktor, Csillagász kilépnek az ajtón.)

CSILLAGÁSZ *(egét kémelve)*: Gyönyörű szép időnk lesz holnap, mutatja az ég.

DOKTOR: Lehet, de egyet én is tapasztalék. Nézd ezt az embert, holnapra nem lesz az élők között. Szemmel tartottam mit evett, ivott: ki fog pukkadni s nem ér holnapot.

CSILLAGÁSZ: ...Csak szép dolog ám: ismeret tudás! Honnan is szedné ezt a darócruhás? ...Előre tudni mit hoz a jövő...

DOKTOR: Kobak kell hozzá, okos, művelt fő!

CSILLAGÁSZ: Ezt megállapítva aludni tér-

jünk. Tudásunk biztos, meglepetésünk...? ...Bizomnyal nem lesz!

DOKTOR: Kétszer kettő, négy ez!

(Mindketten vissza a házba.)

II.

Gazda lakószobája.

GAZDA *(ajtón bedugja fejét)*: Alszól, feleség? Gyere gyűjtsük össze az udvaron felvert kévétet s hordjuk az eresz alá, mert az éjjel havazni fog! *(El.)*

FELESÉG *(ruhástól fekszik az egyik ágyon)*: Ihnye, tán csak nem?! *(Felkel s férje után megy.)*

CSILLAGÁSZ *(a második ágyban együtt fekszik a doktorral. Felül.)* Hallod? *(Rázza a doktort.)* Mit jósol a buta: nyár derekán havat. *(Hahótáznak.)*

DOKTOR: Érzi a végét s félrebeszél. *(Alusznak tovább.)*

FELESÉG *(nem sokára jön)*: Aligha nem, igaza lesz a férjemnek! *(Lefekszik.)*

Szünet. Kakas kukorékolás. Horkolás.

GAZDA *(bejön)*: Hej, asszony, asszony, ébredj s rakj tüzet.

FELESÉG: Mit akarsz, ember?

GAZDA: Nem vagy tán süket?! Mondám, hogy kelj fel és gyujtsál tüzet.

FELESÉG: Tüzet, most nyáron?

GAZDA: Nő, mit csodáljon — rajta az ember? Hidegben nem jó az ágyi szender... Pláné, ha vendég is van... két úri ember.

DOKTOR (félre): Hallod, komám! Ez a jele hogy rosszul érzi magát s mint örült, bolond ébredt fel. Várj egy szikrát s meg fogod látni, amint kihasad.

CSILLAGÁSZ (félre): Szomorú vég s én már látom is...

DOKTOR (félre): Mondtam előre ezt... az este is.

GAZDA: Nő, kelj már, asszony. Én hozok egy öl fát. (El.)

DOKTOR (félre): Ez a szegény ember nyilván ördögöt lát.

CSILLAGÁSZ (félre): Kinjárt hordozza most...

DOKTOR (félre): A helyét nem leli, de minek zabálta magát teli?

CSILLAGÁSZ (félre): S megmenteni nem lehetne már?

DOKTOR (félre): Ahhoz erőtlén még a tudomány!

GAZDA (jön. Jobb karján apró, vágott fát hoz.) Óh, Istenem! Istenem!

Milyen havazás támadt...

Térdig lepett el földet... és házat...

Csak egy pillanat, míg oda járok,

S belőlem is merő hőember válék!

(Rázza magáról a havat.)

CSILLAGÁSZ (félre): Ez a nem várt tény lesújtó reám. — Hazug jóslásra tévedt hát a szám?

DOKTOR (félre): Lám, te tévedtél, de én nem fogok: A kipukkanása bizonyos dologt

GAZDA: (Kemence alá löki a fát).

Ej, asszony, asszony! Még mindig heversz?

...Kéjes lustaságban jól telik a ...perc.

Nő, csak aludj még. Bedurrantok én...

(Leül a kemence elé és tüzet gerjeszt, fát rak rá).

Jobb akkor kelni, ha pattog a szén

S árad a meleg...

FELESÉG (kidugja fejét a párnából): Akkor majd kelek!

GAZDA (elgondolkozva): Furcsán megré-fált a menybéli Isten. ...Dehát, teheti ezt is... mondhatom. (Szünet.) Nő, asszony, gyere melegedni. Külső hideget tűz-meleggel hessegessük el.

FELESÉG: (Felkel, guzsalyt vesz s közel ül a kemencéhez. Fonogat.)

Bizony didergőre hült az idő le;

Szinte a lelkem is reszket bele.

GAZDA: (Mintha csak véletlenül nézne a diákok felé.) Isteni tréfa, a földi néppel megcsik néha... de vedd jó képpel.

DOKTOR (félre): Nézd csak a betvárt, nem is akar a kipukkanásra gondolni!

CSILLAGÁSZ: Te házigazdánk! Csakugyan igaz és nem áltatás az a hő-estet?

GAZDA: Már, hogy volna az? Pirkad is

épen s magad is láthatod, uram, ha kibúj az a kuckóból.

DOKTOR: Hát neked, ember, nincs semmi bajod?

GAZDA: Nekem, uram, hát miért volna?!

DOKTOR: Hogy esik, hogy nem vitt el az ördög? A tegnap este megettél egy nagy forgoló fuszujkát, egy egész puliszkát s tetejébe megittál egy kártya vizet. Most engem vet fel az ezen való csuda, ígézet.

GAZDA: Hát úgy, uram, hogy én egész nap dolgozom s estére megéhezem. Én mindig így iszom és eszem. Így szoktam meg, így esik jól. Egészséges vagyok, mint a makk...

CSILLAGÁSZ: Legyen lud, ha fehér s egyűk meg, ha kövér... De honnan tudtad, hogy havazni fog ma éjjel?

GAZDA: Lám, mikor az este hazatértem a mezőről láttam a kocát, — szalmát szedett a szájába s úgy vitte hálóvackába. Ez pedig csalhatatlan jele a havazásnak! Mert az állat megérzi a vést, a bajt, amely kicsinyein lön.

CSILLAGÁSZ (félre. Oldalba löki a doktort s felveszi batyuját.) Gyere menjünk innen doktor barátom. Itt nincs szükség reánk úgy látom. (Kicsufolva a doktort.) Hol az egyszerű paraszti élet adja s tartja meg a jó egészséget!

DOKTOR (visszavág a csillagásznak, félre): S hol a koca, bár iskolát se járt: lepipálja a tudós csillagászt.

CSILLAGÁSZ (félre, komolyan): Mi tanulunk itt. Siessünk innen...

DOKTOR (félre, komolyan): Nehogy a gazda megfizettessen. (Batyut ragad.)

(Doktor, Csillagász futva el.)

(Függöny.)

Csépléskor.

Ita: **Teleki Dezső**

Dalól a cséplőgép...

Halk zümmögése legszebb hála zsoltár.

S a buza szem, amint tisztán kiperdül

A zsákba, kész az oltár.

A napsugár a gyertyafény,

A munkáskéznek ünnepén.

Dalol a cséplőgép...

És kincset ont az arany búzaszál.

A munka himnusz dallama

Istenhez a magasba száll.

Csak bűgj oh gép, te bűvös orgona!

S a háladal ne szünjék meg soha!

Miért nem leszek riporter?

— A kánikulai július egy reggelén — mesélte a nyári szünidejét élvező hatodikos diák ismerősöm — az Alverna felé igyekeztem a belvárosból. Amint felértem a Pata-Méhes-utca sarokra, egy előttem átbogó autóbusz irgalmatlan porfelhőbe burkolta a láthatárt. Eppen elgondolkoztam azon, hogy mennyivel szebb volna a kertés házak között élő külvárosi emberek élete, ha az „utcarendészet” jóvoltából nyáron nem ez a borzasztó por fertőzné meg tüdejüket, ősszel és tavasszal pedig a por nem változna át feneketlen sártengerré, amidőn felvisit a közelben egy se nem állati, se nem emberi rémes hang. Tulfutott fantáziával sietek a hang irányában. Még egy gurgulizáló rekedt sikoltás s megtalálom a kaput. Sarokház kapuja. Mivel az újságírói pálya volt mindig vágyaim netovábbja, riportot sejték.

Nincs is időm jóformán körülnézni, amikor izgatott hangokat hallok: „Ez a kés nem vág jól, hozz hamar egy másikat!” Rohanás, ajtócsapkodás, újra rohanás... aztán csend... Fogd le jól a lábát — hallok az izgatott hangot — mert rug ez a vén Pista.

Semmi kétség, gyilkosság történt. „Gyilkosság a Pata-utcában” — látom magam előtt riportom címét. Tovább figyelek... Most a léptek távolodnak. Nyitom a kaput, nem nyílik. Nyomom, döngetem, csengetek... Végre jön a cseléd s beenged. Körülnézek. A kapu mellett vezeték; a lefolyóban vér, sok vér. A lány keze is véres, még nem volt ideje megmosni. Ez bizonyára a cinkostárs — gondoltam.

Hol a ház ura? — kérdeztem éles hangon. Nincs itthon, elment az üzletbe, volt a felelet s amint rámnézett, elpirult. Aha, nem tiszta a lelkiismerete, gondoltam. S a nagyságos asszony? — Ő itthon van. Körülnézek a tűzfalakkal körülvett virágos kis udvaron s előttem áll az eset.

Bizonyára a fiatal feleség Pista nevű öreg férjét, mert ivott, vagy valami más okból a cseléd segítségével megölte. Csakis így lehetett, de hova tették? 5 lejt nyomok a lány markába és suttogva kérdezem, hogy „hol az áldozat?” Az megrémülve néz rám és huzódik a konyha felé. Ez még gyanusabb... Nyomon követem. Bizonyára asszonyát akarja figyelmeztetni — gondoltam.

A reggeli torna rádióhangjai szűrődnek ki a lakásból. Amint a lány után a konyhába lépek, egyszerre megtorpanok. Uram fia! A hokkerlin óriási tálban terpeszkedik az áldozat egy hatalmas kakas személyében. Véres nyaka úgy van hátára visszahajtvá, hogy megüvegesedett szemével éppen rám néz, szemrehányón, hogy a mentéssel elkéstem.

Leforrázva álltam egy pillanatig a tetem mellett és éppen sürgősen takarodót akartam fujni, amikor kinyílt a szemben levő ajtó s a cselédlány kíséretében előttem állott halványlila pongyolában a háziasszony. Nem, igazán nem nézett ki gyilkosnak. Zavartan köszönve kaptam le diáksapkámat. Ő a nyugodt lelkiismeret hangján kérdezte látogatásom okát. Zavaromban hirtelen eszembe jutott, hogy a kapu melletti ablakban láttam kicédulázva „Ez a ház eladó” s a világ legártatlanabb hangján érdeklődtem a ház ára iránt és hogy édesapám mikor tekintheti meg?

A válasz vétele után siettem kereket oldani. Az utcára érve, lemondottam egyszer s mindenkorra a riporter pályáról.

Benkő Ilonka,

Nyári toborzó.

Uj Cimborá a kezembe'
Egyre az jár az eszembe',
Hogy még sokan nem olvassák
Hajhaja-hopp!
Azért hallgass ide pajtás!
Nem vagy te se gyenge hajtás —
Rendeld meg az Uj Cimborát,
Hajhaja-hopp!
Aztán állj a toborzóba.
S így leszünk csak együtt jóba,
Hogyha te is közénk álltál
Hajhaja-hopp!

Mirandella hercegnő és az aranymadár.

Irta: F. László Marcella.

(Hogy az összefüggést megkapjátok, olvassátok el mindig az előző folytatást.)

És az anyja, aki Rákhel,
Minden reggel jó korán kel,
Tudja, hogy mi kell az útra!
Fut rögtön a tündérkútra.

Mely víz erőt ad a karnak,
S ellenségek, ha akarnak,
erőt venni rajt', nem tudnak,
Vagy elhullnak, vagy megfutnak.

A kulacsban benn már a víz,
Melyet hősiünk magával visz.
És egy régi varázs-kapta,
Még a nagyapjától kapta.

Éhet, szomjat sohasem érez,
Betegségtől is megvéd ez.
Ki a varázskaptát tartja,
Amit gondol, végrehajítja.

A francia dámák között.

Mendegél a székely vitéz,
Mindent meglát, mindent megnéz.
Francok között sok szép dáma,
Csalják: — Jöjj el hozzánk, máma! —

— Nézd, nálunknál szebb sehol nincs...
De Áron csak egyet legyint:
— Csúnyák éppen nem volnátok,
Ha más volna a ruhátok.
De, itt fodor, amott sallang,
Képeteken a tűz, a lang

Csak amolyan piros papír,
Nem pediglen harmatos pir.
De nálunk, a havas alján,
Nézzétek meg, ott szép a jány!

Karcsú, hajlik, mint a nádszál,
Nótája a szíven átszáll.
Büszke, s mégis oly negédes,
És a csókja, milyen édes!

Francok között a szép dámák,
Mint a képhez díszes ráámák,

Egyik is mond, másik is szól,
— Ah! Ah! — mondják — nincsen ez jól.

— Az, hogy Csíkban szebb voln' a lány?
Igy mondják ők: — mese! talány!
— De majd egyszer odamegyünk,
Székely vitéz majd jössz velünk!

Hogy lássuk a havas alján,
Valóban szebb, mint mi — a lány?

Az anglusok országában.

Anglusok közt is megfordult,
Bár náluk épp nagy csata dúlt.
Veszteg hát ő hogy maradna?
Harcra kezet mért ne adna?

Bumm! bumm! szól az ágyú sorba,
Lábat szakít, mást vág orrba.
Amott is egy generális,
Sebesülten vérben már is.

Áron vitéz, hogy ezt látja,
Gondolatát tetté váltja.
Mondja: Uram! itt a lovam!
És a harcban tovább rohan.

Aprítja az ellenséget,
Mint, akit belső tűz éget;
Megmutatni, hogy a karja,
Harcban erős, ha akarja.

Híre is ment a királyig,
Hogy harcolt, fegyverben, állig.
Hogy a lábát golyó érte,
Míg az anglusokat védte.

A király, hogy meghálálja,
Arany, ezüsttel kínálja.
Vagy ha jobban tetszik a sor,
Legyen ő itt a lord major.*)

— Köszönöm, Felség jóságát,
Székely vagyok. Az országát
Becsületből is megvédtem,
Ilyen az én egész népem!

*) Polgármester.

(Folytatása következik.)

A hiu kislányok és Muki, a majmocska.

Irta: **Kudor Kató.**

Ica és Tica két édes kislány volt. Jók voltak, kedvesek, szófogadók, hanem mégis volt egy nagy hibájuk, (nem is merem hangosan mondani csak megsugom), hogy hiu volt mind a kettő.

Icának és Ticának az apukája felügyelő volt egy kastély gyönyörű parkjában, ahol hatalmas fák, árnyékos utak, csodaszép virágok, lugasok, szökőkutak, papagájok és majmok voltak. Szerettek is itt játszani a gyerekek. Az egyik kicsi majom meg éppen annyira tetszett nekik, hogy mindig Mukinak kényeztették.

Egy vasárnap szép, új rózsaszín masnit kötött mindkét kislány hajába az édesanyjuk és azt mondta, hogy menjenek szépen le a kertbe és nézzék meg, hogy kinyíltak-e mind a fehér bimbók, amiket tegnap láttak a rózsafán. Mentek is szívesen — igaz, hogy jobb lett volna először egy-két pillantást

vetni a tükörbe, de nem baj! majd belenéznek a tükörbe máskor! Utközben szentül meg voltak győződve, hogy a levelek susogása, a méhek zümmögése is az ő új szalagjukat dicséri.

Pista repülése.

BCU Cluj / Central Mese. ersity Library Cluj

Ha félrevert harangok kongának, azt hihetné az ember, hogy tűz van valahol, olyan eszeveszett sietséggel fut a falu apraja és nagyja egy irányba.

— Mi történhet ott?

Megszólítok egy pufók arcú fiucskat, ki három éves testvérkéjét rángatja kezénél fogva, hogy gyorsabb menésre serkentse, de a kis csöppség, karika lábaival alig, hogy tipegni tud. Azt hiszem örül a megszólításnak, mert egy percre megáll bátyikája és megpihenhet.

A fiúcska röviden odalöki nekem a feleletet.

— Repülőgép! Leszállt a falu melletti réten, vagy lezuhant, még nem tudjuk.

Igy már megértem a nagy rohanás okát: Közelről fognak repülőgépet látni, eddig csak a fejük felett, a fellegek között kattogott el, felébresztve képzeletüket.

Mindenféle csodadolgot meséltek róla téli este a fonóban. Sokan még azt is látni vélték, hogy tüzet okád, mint a mesebeli szörny.

A futó tömegben ott van a szomszéd szijgyártó fia, Pista is. Hosszú lábaival ugyancsak jól győzi az iramot. Mindenütt elől van, és senkinek nem engedné el a dicsőséget, hogy ő legyen ott legelőbb a nagy gépmadárnál.

Milyen régen álmodik ő már egy ilyen repülőgépről, mellyel a kék égbolt közelébe lehet szállani.

El van fulladva, mikor végre odaérkezik és csillogó szemmel megáll a nagy csoda előtt.

Ott van az egész falu, de ő senkit sem lát, csak azt a csodálatos madarat és azt a bátor férfit, aki vezette; itt leszállt valami kis csavarhiba miatt, mint, mikor a felhők közt keringő sas, leszáll vizet inni a bérei forráshoz.

Édesapja meglöki könyökével a szomszéd kovácsot:

— Látja szomszéd a fiamat, majd fel-falja szemével azt a gépet. Még éjjel álmában is mindég ilyesmiről beszél, de mondja is, hogy ő addig meg nem hal, míg nem repül.

— No hát azt az én inasom már megérte, felel nevetve a kovács, tegnap úgy kiröpítettem a műhegyből, hogy a lába sem érte a földet.

Órák teltek, míg a tömeg kibáméskodta magát, és szép lassacskán oszladozni kezdtek.

Pista elhúzódott egy bokros-cserjés kis helyre és megvárta, míg mindenki eltávozott.

Leheveredett a fübe és elővette zsebéből a bicskáját, szalonnáját, jó barna kenyérét és falatozni kezdett.

Egyszer csak megpillantják távolról Mukit, a kicsi majmot. Ép jó! menjünk arra! Mukinak is látnia kell, hogy nekünk milyen gyönyörű szalagunk van! Rózsaszín selyem! Milyen jól áll! Ezt aztán nézheti Muki barátunk, neki úgy sincs!

Muki majom egy faágon ült és nézte a közeledő gyerekeket. Ahogy odaértek, elkezdtek táncolni, forogni jobbra, balra, hogy Mukinak a figyelmét magukra vonják. Muki nem lett volna igazi kicsi majom, ha kis majomszívében fel nem támad a vágy, hogy ő is táncoljon; hát, ha még az ő fején is lenne egy olyan rózsaszín gyönyörűség! Csak nézte, nézte, sóvárgó szemekkel a táncoló és éneklő kislányokat . . .

Ő tehát felkészülve jött, neki tervei voltak!

Igen ő beszélni fog a pilótával, gondolta majszolgatás közben és meg kéri vigye őt magával. Milyen régen álmodik ő arról, hogy egyszer repülni fog. Olyan magasan száll, hogy az emberek csak nyüzsgő hangyához fognak hasonlítani és onnan ő leneveti az egész világot.

Hogy fogják bámulni a gépet, amint elszáll a falu felett és nem is sejtí senki, hogy ott ül benne ő is.

De mégis le fog dobni egy cédulát, hogy a szülei ne aggódjanak miatta.

— Csak menne már mindenki haza, de egy páran még most is ott kóvályognak a gép körül, mint a darazsak, ha mézszagot éreznek.

A szalonna és kenyér elfogyott, Pista hanyatt vágódva a fűvön, füzte tovább elmélkedéseit. Olyan, de olyan álmos volt, de azért sem akart elaludni.

*

— Pilóta bácsi én Füzesi Pista vagyok és nagyon szeretném, ha szives lenne elvinni magával a repülő gépen. Megakarom tanulni ezt a mesterséget.

— Isten éltessen fiam! Épen ilyen bátor gyerekekre van szükségem. En „Repülőország“ királyának vagyok a legfőbb pilótája és toborzó-mestere. Jőjj, ha kedved van, csapj a tenyerembe és szállj fel a masinára. Van idebennt még egy csomó ujone.

Pista szíve hangosan dobogott a nagy örömtől, hogy ilyen könnyen megy a dolog. El volt készülve, hogy szülei engedély nélkül nem veszi fel az ismeretlen ember és ime még szívesen fogadja ajánlközását.

Alig, hogy elhelyezkedett már megfutamodott a sík gyeves területen a gépmadár és szép sikló repüléssel felemelkedett a föld-

ről. Szállt-szállt mind magasabbra. Eleinte Pista szédült és mintha inába szállt volna a bátorsága, de rendre összeszedte magát és szétnézett a helyiségben. Mintha csak önmagát látta volna megsokszorozva, körülötte hasonló kora fiuk ültek — álltak, vagy heverészttek, kinek mihez volt kedve.

A fiuk — megáldva az ifjuság könnyen felmelegülő szívével, hamar összebarátkoztak és elmondották egymásnak, hogy és miképpen kerültek ide.

Legtöbben kalandokért lelkesültek és amint a főpilóta mondta, abban lesz is elég részük.

Estefelé járt az idő, mikor a gép kezdett csendesen lefelé ereszkedni és nemsokára már földet is értek.

A főpilóta kinyitotta az ajtót s mint kalitkából a madarak, ugráltak ki a fiuk a zöld pázsitra.

Számtalan színes lámpion világánál egyebet sem láttak, mint hangárokat és repülőgépeket.

— Hol vagyunk? Kérdezte Pista egy libériába öltözött alaktól.

— Repülő ország királyának udvarába volt a felelet. És valóban egy csodálatos szép kastélyt pillantott meg Pista, amint tovább ment. A kastély teteje egy óriási repülőgépet ábrázolt és amint jobban tájékozódott a mi Pistánk reájött, hogy ők tulajdonképpen a kastély parkjában szálltak le. csakhogy itt fák és virágok helyett mindenütt hangárokat és gépek sorakoznak.

Inasok jöttek, mindenkinek kabát hajtókáján, vagy nyakkendőjén picike zománczott repülőgép diszlett. Elvezették a fiukat egy kaszárnyaszerű, de barátságos épületbe, hol végre álomra hajthaták fejüket.

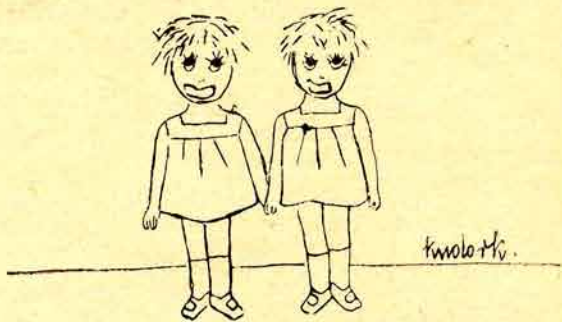
De azt szinte elfeledtem, hogy előbb ki-

A nagy táncolás közben, hirtelen eszükbe jut a fehér rózsabimbó; hamar szaladjunk megnézni! Ki lesz ott hamarabb?! S már szaladtak is, csak úgy libegett a ruhájuk, a nagy szaladásban, még a gyönyörű szalagjukat is elhullatták anélkül, hogy észre vegyék. De észrevette ám Muki majom! Hamar le a fáról, felkapta a szalagokat, aztán ismét felugrott egy fa ágára, füle mellé igazította a szalagot, megfogta a farkincáját és táncolni kezdett, ahogy a kislányoktól látta...

Ica meg Tica egyszerre ért a fehér rózsafához. Bizony már az összes bimbó ki volt nyilva, bámulják a rózsákat, de közben büszkén gondolták: „a rózsák is bámulhatnak minket, hogy milyen gyönyörű szalagunk van!” Egymásra néztek és — nincs szalag! Hol van? néznek széjjel, sirásra görbülő szájjal s akkor megpillantják a faágon Mukit, amint illegeti-billegeti magát az ő szép új rózsaszín szalagjukkal.

*

Akkor ért oda anyukájuk, hogy ebédelni hívja a gyerekeket. Ahogy Mukit meglátta

a szalaggal, rögtön tudta, hogy mi történt. Nem bírta visszatartani a nevetést; nem tudta, a majmot nevesse-e, vagy a kétségbeesett, kócos gyerekeket. Ugy kell, máskorra elmegy a kedvetek a kényeskedéstől!

Mikor ebédelni mentek, Ica és Tica nagy sirás közt mesélte el apukájának, hogy milyen csunya a Muki, mikor olyan kényes. Bizony csunya, hát még egy kislány, mikor kényeskedhetik! Az még csak a csunya. De nem is kényeskedhetett többé Ica és Tica!

tűnő vacsorát szolgáltak fel nekik egy másik terembe.

Másnap trombitaszóra sorakozni kellett. mindenik egyenruhát kapott repülőgépes jelvényvel és besorozták őket egy repülő osztagba.

Később a királynál kellett tisztelegni.

— Örvendek kedves fiaim, hogy szolgálatomba álltatok. Hatalmas hadsereget akarok szervezni, mindenre elszánt, kemény vitézeimből, hogy megtámadhassam Aranyország királyát, aki nem akarja hozzáadni a leányát feleségül.

Ő nem is sejti tervemet és úgy el van maradva a világtól, hogy a repülőgépről még fogalma sincs.

Én is csak most szervezekedem.

Tervünket elárulni senkinek sem szabad, mert az árulóra halál vár!

Egyszerre lepjük meg ezer gépmadással Aranyországot és a leánnyal együtt elhozzuk azt a rengeteg kineset is, amit az öreg király rejteget.

Ti most mind megtanuljátok a pilóta mesterséget és a midőn szolgálatomból elbocsátalak, mindenik kap egy repülőgépet ajándékba és egy csomó aranyat a zsákmányból.

A fiuk meghajoltak és a király kegyesen elbocsátotta őket.

Attól kezdve mindennap repültek és oktatták őket a gépmadár vezetésére.

Pista elemében volt! Nem gondolt sem a

multra, sem a jövőre, csak élvezte a levegő meghódításának gyönyörét.

Akkor volt boldog, ha minél magasabban keringett a föld felett és úgy érezte, mintha a jó Istenhez volna közelebb.

Ilyenkor jutottak eszébe jó szülei, kik imádkozni megtanították. Érzékenységre azonban kevés idő volt, itt nem lehetett érzélegni. Itt egész akaraterejére szükége volt, ha nem akart lezuhanni és dicstelenül elpusztulni.

Hagyjuk Pistát és társait hadd képezzék magukat a nagy ütközetre, mi kukkantsunk be Aranyországba, hadd lássuk csakugyan olyan elmaradt népség lakik ott, mint amilyen hirök van Repülő országban?

Első ami szemünkbe tűnik, az élénk mozgalom, olyan jövés-menés van, mint valami méhkasban. Azon pedig épen elbámulhatunk, hogy mindenfelé az országban rádiófelvevő állomások vannak. Hangár és repülőgép ezerszámra. Ugy hát tévutra vezette valaki Repülőország urát és bizonyosan szándékosan tette, Aranyország királyának kémei vannak az ellenséges országban és tud minden előkészületről, mely népét fenyegeti.

— Csak jöjjenek! — szokta mondogatni, — majd elbátunk velök!

A királylánynak külön gépmadara van, hófehérre zománcozva, arany díszítéssel. Ő maga vezeti. Akkor a legbüszkébb, mikor a levegőt hasítja és feje felett báránnyelzők uszkálnak.

Ő is tud a veszedelemről, mely hazáját és őt magát fenyegeti, de el van készülve minden eshetőségre. Gépfegyverek vannak elrejtve a madarába.

Egy nap hírnök érkezett Aranyország urához és jelentette, hogy az ellenség nagy rajokban elindult.

A király azonnal telefonon hívatta a hadügyminiszterét és fontos tanácskozást tartottak.

Trombitajelre az összes repülőgépeket kivontatták a hangárokból és egyszerre el-sötétült a nap, amint nagy tömegben a levegőbe emelkedtek.

Repülőország légicsapata nagy lelki-nyugalommal közeledett; úgy gondolták, nincs mitől tartani.

Nagy volt azonban meglepetésük, mikor az ország határához közeledve, egy óriási légi haderővel találták szembe magukat, melyek modern gépfegyverekkel voltak felszerelve és azok rémes kattogással működtek. Hamarosan nagy hézagot ütöttek a repülő taborában. A Pista gépmadarát is körülvette egy csomó fegyveres gép. Menekülni nem tudott, tehát megadta magát.

Elfogói közt volt maga a királyleány is, ki a leszállított hőst — mint foglyot — vitte nagy diadallal apja elébe.

Pista csakhamar megtudta, hogy a híres légi csapat, melynek tagja volt, kénytelen-kelletlen megfutamodott.

Este, Aranyországban nagy diadallal ünnepelték meg a győzelmet.

*

Pistának fogoly létére is nagyon jó dolga volt a királyi udvarban. Csak éppen a repülőgépek közelébe nem volt szabad mennie. A király sokszor szóbaállt vele és napról-napra jobban megszerette.

Megtette apródnak a királyleány mellé s ő kísérte mindig sétáira. Ő ügyelt felmadaraira, virágaira.

A vége aztán az lett, hogy a királyleány úgy megszerette, hogy nem akart máshoz feleségül menni.

Az öreg király beleegyezett, mert félt, hogy egyszer csak elrepülnek és nem látja többé őket. Rengeteg aranyat, kincset kapott hozományul. Maga az esküvő olyan fényes volt, hogy a vőlegény csak tátotta a száját, mikor meglátta, mint szállítják nagy, fényes autók az arany tálcákra rakott óriási tortákat.

Már annyit evett, hogy szinte megfájult a hasa a sok édességtől.

— Pista! ... Pista! ...

Óriási hahota támadt erre. Pista zavarodottan körülnéz:

— Hol vagytok?

— Hát elaludtál, álomszuszék, — felel jóbarátja, Jánoska. — A repülőgép már el is ment.

Pista talpraugrik, dörzsöli szemeiből az álmot és úgy hebegi:

— Elment a repülőgép? ...

— El biz'a! És képzeld, elvitte árva Palkót is. Ott settenkedett a gyermek, a pilóta szóbaállt vele, megtetszett neki, mert olyan szeliden néz a kék szemeivel és elkérte az előljáróságtól. Még a tisztelendő úr is beleegyezett.

Pista a homlokára csapott és hasra-vágva magát, keservesen sirni kezdett.

— Ne sirj, hékás! Nem is gondoltam, hogy úgy sajnálsz a falu árváját. De ne félj, visszajön az még, ha megunja a fellegek közt repdesni.

— Oh, Istenem! Istenem! — nyögte Pista, miközben arra gondolt, hogy helyette árva Palkó repült el a falu felett, míg ő haszontalan alvással és álmodással elrontotta szerencsését.

Szóltan indult hazafelé, törülgetve potyogó könnyeit.

Hónapok teltek el, míg megvigasztalódott és a hosszú téli estéken a fonóban elmesélte Aranyország és Repülőország háborúskodását.

— Ez a fiu olyan okos, úgy foly belőle a szó, mintha mindez vele történt volna meg — szólt a kovács, bajuszát pödörgetve.

— Persze, hogy velem történt, — nevetett Pista, — de, sajnos, csak álmodban.

Vége.

Apá névnapjára.

*Mennyei jó Atyám! Édes jó Istenem!
Fogadd el én tőlem buzgó könyörgésem:
Feledtesd apámmal a mult gyötrelmeit,
S száritsd le arcáról a bánat-könnyeit.*

*Add, hogy süssön a Nap reá jó melegen,
És nemes szívében mindig tavasz legyen.
Munkájában legyen erős a két karja,
Tudjon felnevelni, ahogy ő akarja!*

*Isten hallgassa meg az én áldásomat:
Éljél apám sokat, de még nagyon sokat,
Nevednapján szívem érted, érted dobog.
S azt kívánom neked, hogy légy apám
boldog.*

Berky Ibolya, III. g. o. t.

EGYETLEN LACI, MEG A GYIKOCSKA

Irlta: **P. Jánossy Béla**

Kis leánykák, kis fiúcskák
Nem vagytok ti holmi csacskák.
Hogy mesém ne legyen görbe,
Álljatok hát szépen körbe,
Valóság ez, nem adoma,
S ha figyeltek, elmondom a
Laci gyerek esetét.
Tanulságos, de setét.

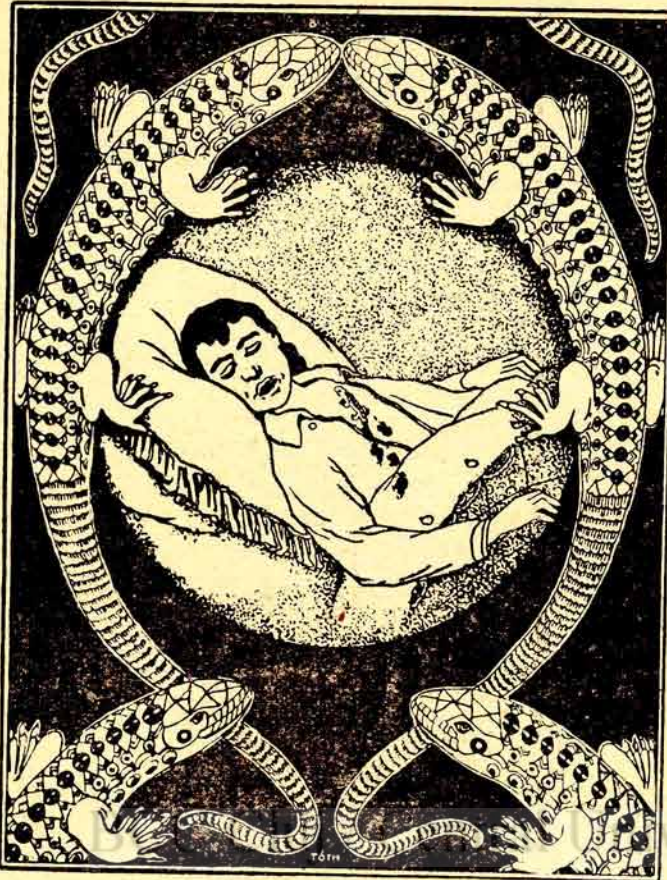
Laci, kézben kis kapával
Kertészkedett a papával.
Gyomlálgatta a virágot,
S közben párat ki is vágott.
Hogy így gyomlált nagy serényen
Egy gyikocska nagy szeréngen
Meghuzódott egy domb alatt.
Akkora volt, mint egy falat.

Két picinyke szemecskéje
Kérdőn pislogott feléje;
„Kis fiúcska, mit kacsintsz rám?
Tán irigyled a farkincám?”
Lacika meg hevenyében
Kis kapával a kezében
Mint a kánya kis madárra
Rácsapott a gyikocskára.
Kis gyikocska farka vérzett
Nagy fájdalmat nyomban érzett.

Kapa éle, ahol érte
Farkincáját lemetélte.
S míg a kapa nyele zörgött
Fájdalmasan felnyöszörgött,
S nagy terhével fájdalmának
Menekült a szegény állat.
Laci örvend hős tettének
S még szívét se rettentí meg

A kegyetlen, csunya tett
Mit így kedvre gyulva tett.
Ámde látva ezt papája,
Feddést bőven szór reája,
S mondja: „Nem mult, ami késett,
Majd megkapod büntetésed...”
Elérkezett az éjszaka,
Kamrában az éles kapa
Laci pedig puha ágyban
Nyugtalanul, haloványon.
Akár álmon, akár ébren
Csak a kis gyik jár eszében.
Paplan szélén kis csikocska
Megjelent im, a gyikocska,
Lassan csepeg hideg vére,
Felvászorog a mellére,
Lacikának és rá támad;
„Add vissza a farkincámat.”
Tönkre tetted éltetemet
Levágta a szép ékemet,
Holott lásd be, oh kegyetlen,
Én te néked nem véttem;
Gyikocskának van, mi fájhat,
Rossz fiúcska — feleded?
Most kezembe hogyha lenne,
Levágna a — füledet!”
Ez az álom szörnyű volt,
Laci gyerek felsikolt.
Papa, mama berohannak,

*Hamarjában vizet adnak,
Lacin kiver a verejték,
Okát-fokát megis sejtik.
Álmát, szörnnyü, rémes álmát
Laci sirva elbeszéli,
Hogy a csonka kis gyikocska
Farkincáját visszakeri.*

*

*A tanulság gyerekek;
Irgalmasak legyetek:
A szegény kis állatokat
Kinoznotok sohse szabad.
A kegyetlen szívű gyermek
Istennél sem nyer kegyelmet,
S láthatjátok, mit tehet
A rossz lelkiismeret.
Laci gyerek ágyába
Feleljetek; ki hálna?
Csonka farku gyikocskára
Az éjszaka ki várna?
Újra mondom gyerekek;
Irgalmasak legyetek!*

Zoltán bácsi meg a macska.

*Ki ette meg a tejeckét,
Ejnye!
Nem te voltál, cirmos cica?
Hej, te!*

*A bajuszod fehér, de nem
Krétás.
Tejfeles az, kutya legyek,
Hékás!...*

*Jól kinyaltad, nem is vagy te
Kezdő...
Hanem most már hol van az a
Vessző!*

*Hiába futsz, mert az ajtó
Csukva;
No, most meg a zárt ablakra,
Supsz, la!*

*Ha-ha-ha, vödör vízbe
Estél?...
Nyáu-nyáu! nó, megkaptad,
Amit nem kerestél!...*

Földes Zoltán.

Találós kérdések.

1. Kiment a pap lányostul, rektor feleséges-tül. Találtak három almát, s mindegyiknek egy-egy jutott. Hogy lehet ez?
2. Soha semmi rendek szemmel nem láttanak. Elöttem s utánam sokan sétáltak; Mégis a királyok tölem irtóznak, Engedelmességgel térdelet hajtottanak. Mi az?
3. Kinek lovát nem fogják sohase hámba?
4. Négy sarka van, egy kapuja, sok lakó lakozik benne. Vajjon mi az?
5. Egy házban lakik négy úr. Se eget, se földet nem látnak, míg ki nem szabadulnak, mert nincs rajta ablak. Mi az?
6. Fekete birka kerten át sőt kér. Mi az?
7. Fehér, mint a tej, de nem tej. Kerekese, mint az alma, de nem alma. Gallérja van, mint a köpönyegnek, de nem köpönyeg. Mi az?
8. Virágzik, nem magzik. Nem virágzik, magzik. Mi az?
9. Mikor egészen elkészül, egy kis házikóba beül. Nagyobb része mennyibe szalad, kisebb része földön marad. Mi az?

Üzenet.

Dezső bácsi „Üzenet“ c. versére.

Az az üzenet nem volt nekem szánva;
Mégis, mégis megfogta lelkemet,
A én lelkem oly nagyon árva,
Nem hallgat senki fájó panaszára.
Csak akkor ér szeretet sugára,
Ha lelkemre simítom
A gyermek lelkeket
Rejtett kincseket napfényre hívok...
Szívem ujjong:
„Fénylő gyöngyszemek,
Ragyogjatok bennem
Diadalmas fénnel
Világítsátok meg fájó lelkemet“!

Tőlem elvett tán mindent, az Élet,
Mi mást, sok ezeret vidít, boldogít,
De meghagyta a tiszta gyermek-meséket,
Melyekre a Sors újra megtanít
Az én álmaimnak is van egy „nagyapója“
Kinek száján foly a meseszó,
S elveszett számomra minden óra,
Mikor nem tudom mi a szent, mi a jó!
Az az üzenet nem volt nekem szánva,
Mégis a lelkem feléje remeg...
Esti imámnak megtépett szárnya...
Sóhajtvá mond érte köszönetet...

Brassó.

Nemes Nagy Mártha.

Éljen a kirándulás! Éljen az erdő!

Pompás kirándulásban volt része július 11-én a kolozsvári új cimboráknak. A Hója erdőben volt ismerkedési találkozó. Tarsasjátékok, mesemondás, dalok, közös evés töltötték ki a napot. Minden kis cimborá nagyon jól érezte magát. Sajnálták, hogy olyan hamar eltelt a nap. A felvételt Denis Galloway angol festőművész, a kis cimborák kedves öreg barátja készítette. A fehérszakállú mosolygószemű bácsiban aki a felső sorban áll, bizonyára rá is ismertek.

Humor.

Az állatkereskedésbe beállit egy urinő és így szól az inasgyerekhez:

— Van kérem majmuk?

— Hogyne kérem, rögtön küldöm a főnök urat.

*

Diák: Homeros, a nagy történetíró élt-e, azt nem tudjuk, de hogy meghalt, az bizonyos.

Tanító: Pista! mivel lélegzenek a halak
Pista: A halak tüdővel és kopnyával lélegzenek (kopolttyú helyett).

*

Próbáljátok gyorsan kimondani egymás után tizszer:

Két kis kék pap két képet kap.
Vasmag ,meg mágnesvas.

București kis cimboráinkkal megélnékült az összeköttetés. Különösen a triaji vasárnapiiskolások tesznek ki magukért. Beléptek a levelezők közé is. — Fenti kép éppen a triaji vasárnapiiskolásokat ábrázolja.

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: Kormos Jenő,

Az előző számokban közöltük a gyakorlat szavait. Most aztán a megtanult szavak segítségével könnyen lefordíthatjátok a gyakorlatot.

Gyakorlatok-Ekzercoj.

Letero el Tallino.

Kara Amiko!

Hieraŭ matene mi alveniŝ kun mia patro en Tallinon. Nia vojaĝo estis vere agrabla. De Budapeŝto ĝis Vieno ni vojaĝis vaporŝipe, de tie fervoje al Tallino. Unu el niaj tallinaj amikoj, ĉe kiu ni loĝas dum la tempo de la vizito, atendis nin ĉe la stacidomo. Hieraŭ ni vizitis, kune kun aliaj amikoj multajn monumentojn, kaj iris sur la malnovan turon „Kiek in de Kōk“ de kie oni bono vidas la tutan marbordon. Inter la monumentoj pleje plaĉis al mi la statuo de la Estonaj Herooj, Kiuj dum la rusa revolucio mortis en la defendo de la patrolando. (Ha elŝesizitek a lapotok tavalyi 23–24-ik számát, annak címlapján jól láthatjátok a régi tornyot és a szép szobrot is.) Vespere ni iris en la Nacian Teatron, kie oni ludis „Johano la Brava“-n de Aleksandro Petőfi, en estona lingvo. Morgaŭ ni iros en la finno-ugarn kulturkongreson, kiun oni antaŭpreparis kun granda zorgo. En la kongreso ĉeestos multaj nacioj

el la finno-ugra lingvo-familio. Hungaroj, Estonoj, Finnoj, Laponoj.

Tallino tre plaĉas al mi kaj mi sentas veran amon al la estona popolo, kiu tiel tre kore invitis nin, Mi tre bedaŭras, ke ni ne povas resti longatempe tie ĉi. Post unu semajno ni jam revenos Aradon kaj tie mi rakontos al vi la ceteron.

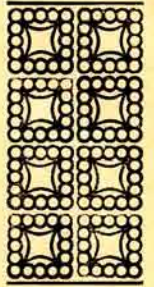
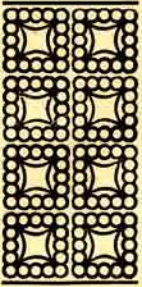
Kore salutas vin ĝis la revido

Ernesto

A rovatvezető üzenete.

Meg kell nyilvánosan dicsérnünk néhány kolozsvári kis cimboránkat, akik az eszperantó nyelv tanulásával olyan kitartó buzgalommal foglalkoznak. Ezek a szerkesztőségbe is bejönnek felvilágosításért, ha valamit biztosan nem tudnak. De haladnak is szépen előre a nyelvtanulásban. Ha így tart a buzgalmuk, nemsokára egy kis nyul farknyi eszperantó levelet is meg tudnak írni.

Bélyeggyűjtőink közül ki ne álmodna érdekes, távoli, egzotikus országok, szigetek bélyegeiről? Nos, aki az eszperantó nyelvet elsajátítja, az akár a Fidsi-szigetéről, vagy Trinidad-ból, Ausztráliából, Venezuelából is kérhet eszperantó nyelven bélyeget, mert már ezeken a helyeken is vannak eszperantisták.

Ki volt Marconi?

— Meghalt Marconi Guglielmo! — írják nagy betűkkel az ujságok a hírt a világ minden táján. Ki volt Marconi Guglielmo? Bizony nem kisebb ember, mint a drótnélküli táviró feltalálója.

1874-ben született a Bologna melletti Driponeban. 21 éves volt, mikor a drótnélküli távirást felfedezte. Persze még nem volt tökéletes a találmánya, csak kis távolságra tudott a levegő hullámain drótvezeték nélkül gondolatokat, üzenetet küldeni. Hogy később tökéletesítette nagyjelentőségű találmányát, mutatja a világese-ménnyé vált drótnélküli táviratozás, amely 1901 ében, 36 évvel ezelőtt Európa és Amerika között folyt le az Atlanti Óceán fölött.

Marconi azok közé a nagy szellemek közé tartozik, akik a mérhetetlen távolságok eltüntetésével az emberi kultúra fejlődését szolgálták.

Nagy része van a rádió technika hatalmas iramú fejlődésében is.

Halála nemcsak nemzetének vesztesége, de az egész tudományos világnak.

Petőfi emlékünnepély Fehéregyházán.

Segesváron, a Magyar Kaszinó kebelében megalakult Petőfi-bizottság, mint az előző években, úgy az idén is megrendezi halhatatlan emlékü nagy költőnk emlékére, a fehéregyházai síkon, ahol ő a harcban elesett, a Petőfi emlékünnepélyt. Távoli vidékekről elzarándokolnak ilyenkor népünk fiataljai és öregjei, hogy a kegyelet adóját lerójják. Kis cimborák! akik ezen a környéken laktok, menjetek el augusztus elsején erre a felemelő és szép ünnepségre.

Jól jegyezd meg.

Nem való gyermeknek semmiféle fegyver!
Semmiféle pisztoly, semmiféle puska!
Hányszor volt végzetes az ostoba játék,
Mert a dőre fickó a ravaszt meghuzta.
Azt hitte, hogy nincsen a fegyver megtöltve,
Tréfából ráfogta legjobb barátjára...
A lövés eldördült: — Jaj nekem, mit tettem?
Véresen hullt össze holtra vált pajtása...
De nemcsak a pisztoly, de nemcsak a puska,
Még a parittyá is hozhat veszedelmet.
Hisz a kilőtt kavics, nem is veszed észre
Véletlenül szintén halálra sebezhet.
Okos az a gyermek, aki megfontolva
Kerüli a fegyvert, s ahhoz nyulni nem mer.
Tartsd eszedbe mindig, hogy a vakmerőnél
Mindig szerencsésebb az óvalos ember.

Kis fiu a mezőn.

Irtá: **Gáspár János**

*Te kis méh, mit csinálsz azon a virágon?
Mézet gyűjtök, kis fiam, míg lehet a nyáron.*

*Te kis hangya mit csinálsz azon a fűszálon?
Enni hordok, kis fiam, míg lehet a nyáron.*

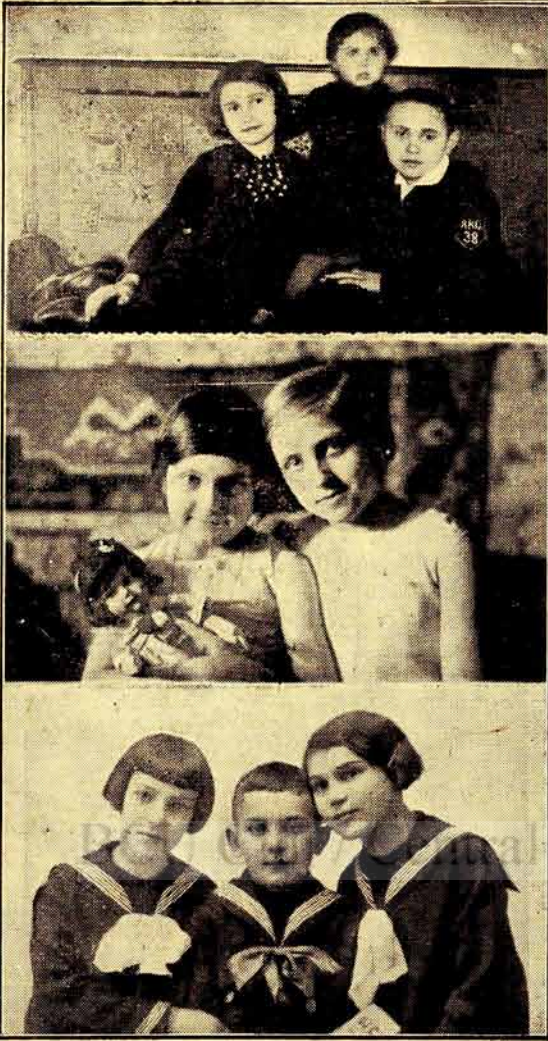
*Te kis egér mit csinálsz ezen a határon?
Magot gyűjtök, kis fiam, míg lehet a nyáron.*

*Te kis cinke mit csinálsz azon a faágon?
Bogarászok, kis fiam, míg lehet a nyáron.*

Gyümölcsös szekér az országúton.

*Rozzant szekér jön az országúton.
Gyümölcsöt hoz, körtét, szilvát, almát.
Utána baktat a gyümölcsös ember,
s hosszú hahóval biztatja lovát.
Piacra viszi a sok gyümölcsöt
pénzért eladja s indul visszafele.
Csak hazáig cseng zsebében a pénz:
s ha otthon lesz, adót fizet vele.*

Molnár Sándor.

Bemutakozó.

Már alig vártuk, hogy mi is bemutatkozhassunk. Ha a többi kis olvasók szeretik az Uj Cimborát, mi még a többiekénél is jobban szeretjük. Minden sorát figyelmesen elolvassuk. Nevünk: Pap Andor III. g. ot., Lenke VI. el. ot. és Zsófi 5 éves. Magyaró nevű faluban lakunk. Szeretettel üdvözljük a többi kis cimborákat.

*

Levélben mi már bemutatkoztunk a szerkesztő néninek, most bemutatkozunk fényképen is. Nevünk: Iszlay Erzsébet II. g. ot., Matild V. el. ot. és Jenőke II. el. ot. Az Uj Cimborá a mi legjobb barátunk, amikor megjön, szüleinkkel együtt olvassuk. Minden kis cimborát üdvözlünk.

*

Mi az elsők között voltunk Kolozsváron, akik az Uj Cimborát megrendeltük. A hójai kirándulásokon mi is részt vettünk régebben s nagyon jól éreztük magunkat. Nevünk: Bogdán Mancika és Bözsike. Én Mancika a románnyelvű továbbképző iskolába járok, mivel kézimunka tanárnő szeretnék lenni, Bözsike pedig a Marianum IV-ik osztályába lépett most. A kis cimborákat mi is köszöntjük.

Hogyan töltöttem a szünidőt?

Bizonyára minden kis cimboránknak jól telik a nyár. Ki itt nyaral, ki ott. Kirándulás, fürdés, játékok töltik ki kis cimboráink idejét. De ám a szellemi munkát se dobjátok sutba. Olvassatok jó könyveket, Benedek Elektől, Gárdonyi Gézától, Pósa Lajostól, Sebők Zsigmondtól, Gaál Mózesztől s más jó gyermekíróktól. Nagyon helyesnek találnám, ha napi élményeiteket naplóformában megörökítenétek s így a nyár végén elkészítenétek belőle a »Hogyan töltöttem a szünidőt?« e pályamunkát. Ugyanis, mint eddig minden évben, az idén is kitűzzük a szünidei beszámoló pályázatát. A nyertesek értékes díjakat kapnak majd és a legérdekesebben, legszebben megírt pályamunkát eszperantóra is lefordítjuk és elküldjük valamelyik japán, vagy holland eszperantó gyermekujaságnak. Ez lesz a legnagyobb kitüntetés. Azt azonban kijelentjük, hogy esalni, másval megírtni a pályatételt nem szabad, erre a csalásra úgymint rájön a bírálóbizottság. Minden

pályázó beküldött munkáját irassa alá tanítójával, vagy tanárjával ellenőrzés végett. Az elemisták munkáit külön bírálják el és külön a gimnazistákét. A pályamunkákat már szeptembertől kezdve lehet beküldeni.

A kiadó bácsi üzenete a helybeli előfizetőkhez.

Julius elsejével új negyedévbe léptünk, ami azt jelenti, hogy a hátrálékos előfizetéseket ki kell fizetni. A lapnak minden lejre szüksége van, ezért kérjük előfizetőinket, hogy ne hagyják felgyülni a lap díjait, mert akkor már nehezebb a kiegyenlítése. Leghelyesebb volna, ha kiki bejönne a kiadóhivatalba fizetni a déli órákban, 12—1 között. Aki nem tud bejönni, ahhoz elmegy megbízottunk: Klein Endréné. Kérjük őt bizalommal fogadni. Mindenesetre szükséges volna mindig egy meghatározott időpontban fizetni az újságot, hogy megbízottunk hiába ne járjon több ízben is.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Gál Lajosné. Betegségének híre lehangoló. De remélhetőleg nem súlyos természetű. A cikkeket várjuk. — **Józsa János.** A kis jövevényhez gratulálok. A mamának is, a kis babának is jó egészséget kívánok! — **Darvas Istvánné.** A levélre válasz ment.

Bódis István, ref. tanító ur Cehalutról elköltözött, tudassa velünk új címét, hogy a lapot tovább küldhessük. — **Kovács Juditka** IV. el. o. t. Valóban vártalak Juditkám a találkozóra. El nem tudtam gondolni, mi lehet az oka, hogy nem jöttél. De most megirtad, hogy közben torokgyulladás kaptál. Biz ez kellemetlen lehetett. Az a fő, hogy már túl vagy rajta. A rejtvény megfejtést a rovatvezetőnek adtam át. — **Szász Klára** III. g. o. t., **Kató** IV. g. o. t., **Balázs** II. g. o. t., **Juci** I. el. o. t. Bemutakozó leveleteket megkaptam. Örömmel és jóleső érzéssel olvasom, hogy a mi kis lapunkat olyan nagyon szeretik — s még ti nagyobbak is érdeklődéssel olvassátok. Az előfizetések már el van könyvelve, 1938. ápr. 1-ig van rendben. A rejtvényfejtők közé titeket is besoroztalak. — **Horváth Erzsébet** I. g. o. t. Az első összevont szám rejtvényét megfejtetted. A rovatvezetőnek adtam át, ő majd besorozza a kisorsolandó rejtvények közé. Találós kérdésed feltesszük a többi kis cimborák előtt.

Zöld, de nem bokor, piros, de nem alma, farka van, de nem egér. Mi az? Aki kitalálja, írja meg a megfejtést.

Nagynyedi kis cimborák, ott voltam a Zizi előadásán. Olyan szép volt az előadásotok, mint egy gyönyörű álom. Kis cimborák, kitéttetek magatokért. Ambrus Dezső, Bende István, Borsos Barna, Csefő Öcsi, Dezső Lehel, Gálffy Ilka, Geréd Laci, Ineze Lajos, Keresztes Mária, Lőrincz Lajos, Márk Éva, Arthur, Opfermann Eliz, Stefan Sári, Szabó Ildikó, Székely János és a többiek, akiknek hirtelen nem is jut eszembe a neve, mind nagyszerűen játszottatok. Zizi igazi Zizi volt. A kicsi törpék, pillangócskák, margaréták, mind aranyosak voltak. Mindent egybevéve: büszke voltam az én nyedi kis cimboráimra, hogy így megállták a helyüket. — **Hosszú Bözsike.** Lapod beérkezett. Nincs semmi baj — a kiadóhivatal várni fog elsejéig az előfizetésre.

București (triaji) vasárnapi iskolások. Az ígéretet betartottátok. Valóban vizsga után hosszú levelet írtatok. El sem képzelitek, hogy milyen nagy örömet szereztek nekem a leveletekkel. Kis szívetek minden szeretete, ragaszkodása benne volt a küldeményben. S milyen kedves ajándékokat küldtetek nekem, — szép bibliajelzőket s a kis helyi ujságotokat, hogy lássam, szorgalmasan jártok a vasárnapi iskolába, az egymás iránti szeretetben, összetartásban meg nem restültök. S a levél — amelyet írtatok, külön öröm volt számomra. Tölgyfalevelekből és tulipán virágokból rajzoltatok keretet a levélben és ebbe a szép keretbe helyeztetek bele sorra mind a szíveketek. Mert ennek a levélnek minden sora a ti szíveteket hozta elélem. Én sem fogok elfeled-

kezni rólatok triaji kis cimborák. A jó Isten segítsen benneteket, hogy a mostani vezetőitek sokáig foghassák még a kezeteiket és vezethessenek benneteket a megkezdett uton. A fényképeket közli majd az Uj Cimborá. — **Fábry Tibor és Gudor Lajos.** A jó munka önmagában hordja jutalmát. A fenti sorok mindent elmondanak. A jó Istennek nagy ajándéka, különös kegyelme az, ha egy eszméhez, ügyhöz jó vezetőket ad. Kívánom a további sikeres építő munkát a megkezdett uton. — **Turdean Klárka.** Rejtvény megfejtésed beérkezett, Klárka. — **Ferdinánd Ferenc.** A rejtvényt úgy látom, jól megfejtetted, így azzal a sorsoláson részt is veszel.

Sarkadi István V. el. o. t. Nemcsak fejtegeted a rejtvényeket, de újak szerkesztésével is megpróbálkozol. A rovatvezető majd átnézi a munkádat, s ha jó, a közlők közé sorolja. — **Ullmann Ági** IV. el. o. t. Örültél, amikor számodra is volt üzenet a szerkesztő néni postájában. A biztatásomra be is küldted a megfejtést, sőt ujjal is megpróbálkoztál. De ám, Ágicám, ezt már közöltük egyszer, olyat szerkesszél, amilyen még nem jött az ujságban. Készíthetsz pl. pótlórejtvényt, vagy közmondás, betű, szó rejtvényt. Augusztusban, ha Isten segít, találkozunk. Készüljetek a találkozóra, szatmári kis cimborák.

Szabadi Babuka és Öcsi. Milyen volt a bizonyítvány Babukám? Nem jösztek a Lyáron Kolozsvárra? El ne feledkezz a nyáron sem az írásról. Minden nap írj 10 sort az Uj Cimborából, hogy javuljon az írásod, de meg a helyesírásod is. Édesanyátokat üdvözlöm. — **Jónás Kató** I. g. o. t. Óh, óh, édes Istenem... Milyen rossz hírről adsz hírt, Katókám. Két teljes hónapig fekiüdtél, épp a szép tavaszi napok alatt. Itt is voltál, nálunk, Kolozsváron, mert itt kezelték, de olyan súlyos beteg voltál, hogy az orvosig is kocsin mentél. Sajnálom, hogy nem tudtam ittlétedről, mert meglátogattalak volna. Hál Istennek, most már jól vagy. Míg fekiüdtél, a legjobb barátod az Uj Cimborá volt. Ez szórakoztatott, ez enyhítette még a szenvedéseket is. No, örülök, hogy így szereted ezt a kis ujságot. Ha a jó Isten hazaségít, találkozunk augusztus 22-én. — **Schwimmer Gabriella.** Rég nem hallottam már rólad Gabikám. Hol töltötted a szünidőt? — **Hidalmáson** nyaraló kis cimborá, kedves volt a megemlékezésed. Szorgalmasan fejtegeted a rejtvényeket. A meséket, verseket mind elolvasod. Sőt a toborzó munkába is beálltál. Mindenesetre azt veszem ki a leveledből, hogy mozgatsz, tevékenykedsz. Csak egy a talány előttem, hogy ki lehetsz? Mert a nevedet elfelejtetted a levél alá írni. Ha tehát azt akarod, hogy a toborzó pályázaton résztvehess, küldd be minél sürgősebben a talány megfejtését, amit a leveleddel feladtál nekem. — **Keresztes Ica.** Nagybeczoni leányka vagy. Az Uj Cimborát mindig nehezen várod. A rejtvényeket mindig nagy érdeklődéssel fejtegeted. Minthogy szeretném tudni, hogy hányadik osztályba jársz, más-kor a neved mellé tedd ki az osztályod számát is. Ez különben minden kis cimborára vonatkozik. Minden alkalommal bele kell írni a levélbe, hogy kiki hányadik osztályos. Általában, nagyobb

gondot fordítsatok kis cimborák a leveletekre. Ceruzával nem szabad írni, mert ez tiszteletlenség s olvasni sem lehet jól. A keltezés helye és ideje is fontos, s a névalírás és osztály megjelölése is.

Vannak levelezőink között olyan kis cimborák, akik nagyon szépen, rendesen irnak. Ezek leveleit akárkinek is megmutathatjuk, olyan tiszták, rendesek és hibánélküliek. Próbáljátok ti is ilyen leveleket írni.

Különbben ez fontos szabály: bármit csináltak, bármi kerül ki a kezetek alól, kézimunka, játék, varrás, irás, levél — arra törekedjétek, hogy az jó és hibátlan, és szemre is tetszetős legyen.

Ceglédi Laci Soponya. Vártam, Lacikám a leveledet, a bemutatkozó fényképet rólad is és a kicsi Zsófikáról. Nagyon kíváncsi vagyok, mennyit nőtt a kicsi baba? — Ferenczy Józsika és Anika. Volt öröm, mikor ellátogatott hozzátok a szatmári nagymama. No, majd írjátok meg egy szép beszámoló keretében, hogy hol, s merre jártatok a nagymamával? — Vargha Gizella. Az ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó, Brassó is vár, meg Kolozsvár is vár. De legjobban én várlak, Gizikém. Ilyenkor nagyon szép a mi vidékünk s nagyszerű kirándulásokat lehet tenni. Hol töltöd a nyarat? — Kohn Éva I. g. o. t. Te is beléptél az előfizetők táborába? No, ennek igen örülök. S hozzá, még azt látom, hogy nagy kedvvel fejtegeted a rejtvényeket. Azt is megfigyeltem, hogy egyetlen helyesírási hiba sem volt a leveledben. Ezért megdicsérlek. Irj máskor is, Évikém.

Mit játszunk gyerekek?

Tűz-víz.

Szobában és szabadban is egyaránt játszható társasjáték. Bármilyen számban játszhatják.

A társaság egy tagja kimegy, a többiek elrejtenek valahová egy kisebb tárgyat, azután behívják a keresőt. Ennek az a feladata, hogy az eldugott tárgyat megtalálja. A társaság segíti őt munkájában. Ha egészen rossz irányban keresgél, azt kiabálják: „Víz”. Ha jobb irányba tér: „Hideg”, ha még közelebb megy: „Meleg”. Azután: „Forró”. Ha már egészen ott van az illető tárgynál: „Tűz”.

Kiki maga mesterségét folytassa..

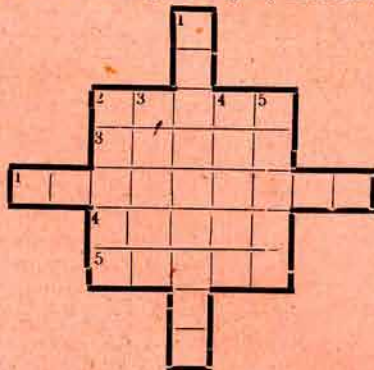
Egészen kisgyermeknek való játék, bár ha nagyon gyorsan megy és ha a játékvezető ügyes, nagyobbak is elszórakozhatnak vele.

A társaság leül egy asztal köré, mindenki felteszi az asztalra a kezét. Mind együtt mondják: „Kiki maga mesterségét folytassa”... Ekkor a játékvezető gyorsan közbevág és pl. azt mondja: „Repül a fecske”. Ebben a pillanatban valamennyi kéz felemelkedik. Ujra leteszik a kezeket és ugyanígy folytatják, azzal a különbséggel, hogyha a játékvezető olyat mond, ami nem igaz, pl.: „Repül, repül a kecske!”, akkor a kezek az asztalon maradnak. Aki elvétí, zálogot fizet.

FEJTÖRŐ

1. Kockarejtvény.

Beküldte: Kárpáti Egon, Kolozsvár.

1. Száz elbeszélés. 2. Lyuk van benne (fonet). 3. Város Szibériában. 4. Falu az USA-ban, névelővel. 5. Fordított rivás.

2. Betűrejtvény.

Beküldte: Török Márta, Segesvár.

Megfejtési határidő: 1937. augusztus 20. A megfejtők között jutalomkönyveket sorsolunk ki.

A 16-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Kockarejtvény: Balassa (Bálint). 2. Földrajzi pótlórejtvény: Koldus és királyfi.

A 17-ik számban közölt keresztrejtvény megfejtése: Vizszintes: 1. Asztalos. 23. A bagoly. Függőleges: 2. Soha többé. 4. Anyuka.

A 18-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Betűrejtvény: Béna. 2. Össze-vissza: Románia.

Megfejtést küldtek be: Sarkadi István, Turdeanu Klárka, Ferdinánd Ferenc, Ullmann Ági, Vámszer Géza, Jónás Kató, Kohn Éva, Triáj-i vasárnapi iskolások, Duldner Albert, Keresztes Ieuka, Gálffy Gáborka, Damó Sára és Weisz Melinda.

Nyertesek lettek: Triáj-i vasárnapi iskolások és Gálffy Gáborka.

A találós kérdések megfejtései: Keressétek ki a számokkal megjelölt kérdéseket s az 1-hez az 1, a 2-höz a 2 és így tovább, számok adják meg a feleletet. Tehát: 1. A pap leánya a rektor felesége volt, tehát éppen hárman voltak. 2. Halál. 3. Szent Mihály lovát. 4. Temető. 5. Dió. 6. Retek. 7. Fehér, kerekrépa. 8. Kender. 9. Dohány.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:
TELEKY DEZSÓ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj